

הערכה מחדש של יחסיה המסוכנים של ישראל עם סין: מדוע חשוב לעשות זאת

מרק דובוביץ' וריצ'רד גולדברג

ראש הממשלה בנימין נתניהו קרא ביום שלישי שעבר למועצת הביטחון של האו"ם להטיל מחדש בחזרה מהירה (snapback) סנקציות והגבלות בינלאומיות על הרפובליקה האיסלמית של איראן—משטר מממן-טרור השואף למחוק את ישראל מהמפה. בדיוק בזמן שראש הממשלה דיבר, מדינה אחרת הגנה על איראן במועצת הביטחון: הרפובליקה העממית של סין.

רוב הישראלים יהיו בהלם אם ישמעו על כך. על-פי משאל דעת-קהל של פיו (Pew) מדצמבר 2019, ל-66 אחוז מהישראלים יש דעה חיובית על סין כנגד 25 אחוז עם דעה שלילית. בעת שהתמיכה הבינלאומית במפלגה הקומוניסטית הסינית צונחת ברחבי העולם, ישראל היא אחת מתשע מדינות בלבד בהן הדעה החיובית כלפי בייג'ין עלתה באחרונה.

הידידות הסינית-ישראלית בולטת בעיקר בתחום הכלכלי: סין אחראית בערך ל-10 עד 15 אחוז מכלכלת ישראל. הסחר הסיני-ישראלי עמד על \$15.3 מיליארד ב-2018—עליה של כמעט 4,400 אחוז במונחי דולרים אמיתיים מאז 1995.

נכון שבעלות-ברית אחרות מקיימות גם הן קשרים הדוקים עם סין. הסחר הסיני עם גרמניה, למשל, עמד על \$231 מיליארד ב-2018, עלייה של כמעט 2,000 אחוז במונחי דולרים אמיתיים מאז 1992. אולם הסחר לא הפך את בייג'ין לפופולרית בגרמניה. רק 34 אחוז מהגרמנים, על-פי משאל פיו, מחזיקים בדעה חיובית על סין, לעומת 56 אחוז שדעתם שונה. זוהי אחת מרמות חוות הדעת הנמוכות ביותר באירופה כלפי סין.

יתכן שגורם נוסף מלבד הסחר משחק פה. ישראלים אוהבים את תרבות אסיה. לאחר שירות החובה הצבאי שלהם, ישראלים צעירים רבים מסתובבים עם תרמילי גב ברחבי אסיה, כולל בסין. הם מביאים הביתה סיפורים על הממלכה האמצעית וההערצה הרבה שם כלפי ישראלים ויהודים. זה עומד בניגוד גמור לאירופה, בה חלה עליה תלולה בהתקפות אנטישמיות ולעתים תכופות ישראלים נתקלים בעוינות.

ישראלים פחות רומנטיים, המודעים לגחמות הפוליטיקה העולמית, מודאגים משאיפת ארה"ב לנטוש את המזרח התיכון. הם מאמינים שמערב אירופה כבר פנתה נגד ישראל, ולכן הם אימצו אסטרטגיית גידור הכוללת קשרים עם בייג'ין ומוסקבה בתקווה שהיא תתורגם ליתר השפעה בעולם הרב-קוטבי. לדעתם, זה עשוי להיות חשוב במיוחד בהתמודדות נגד איראן.

אולם עבור כל ישראלי החושש מאיראן בעלת חימוש גרעיני, טילים בליסטיים וטילי שיוט מתקדמים המסוגלים לגרום לשואה שנייה, הגנתה הנלהבת של סין על הרפובליקה האסלאמית חייבת להפעיל פעמוני אזהרה.

בנאום בפני ישיבת מועצת הביטחון הוירטואלית, שגריר סין ז'אנג ז'ון הדגיש שהסכם הגרעין האיראני הפגום מיסודו "מחייב מבחינה משפטית ויש לבצעו ביעילות". הוא התנגד לכל ניסיון להאריך את תקופת אמברגו הנשק על איראן האמור לפוג באוקטובר. הוא הדגיש שסין לא תכיר בניסיונותיה של ארה"ב להחזיר במהירות את סנקציות האו"ם.

ומזעזע אף יותר: ז'אנג הגן על השיגורים לחלל של איראן, שארה"ב, אירופה וישראל יודעות שהם חלק מהפיתוח האיראני של טילים בליסטיים ארוכי-טווח. סין תארה את השיגורים כמסחריים ומדעיים גרידא.

המשך סחר החליפין הסיני-לגיטימי עם איראן, לרבות ייבוא נפט מאיראן בניגוד לסנקציות האמריקאיות, מסביר זאת במידה רבה. למרות הצעות סעודיות להחליף כל חבית של נפט גולמי מאיראן, סין בחרה לחזק את הרפובליקה האסלאמית ואת הסכם הגרעין האיראני. השאלה שכל ישראלי חייב לשאול היא, "מדוע?"

התשובה: סין תרוויח מפקיעת הסנקציות על איראן. [דו"ח של הפנטגון](#) מזהיר שסין (ורוסיה) מתכוננות למכור לאיראן מטוסי קרב, טנקים, מסוקי קרב, ויכולות צי מודרניות ברגע שאמברגו הנשק של האו"ם יפקע. כאשר ההגבלות על הטילים יפקעו ב-2023, ההעברות הבלתי-חוקיות של חלקים הקשורים לטילים יהפכו לסחר מסיבי וגלוי. אם אפשר ללמוד מן העבר, הרי שטהראן תשתף ביכולות האלו את גרורותיה הטרוריסטיות כגון חיזבאללה הלבנונית, מיליציות שיעיות בעיראק, חמס והג'יהאד האסלאמי בעזה, והחותים בתימן.

סין כבר כללה את איראן ביוזמת החגורה והדרך שלה המיועדת לבנות רשת תחבורה, אנרגיה ותקשורת העוברת מסין דרך מרכז אסיה והמזרח התיכון לאירופה. למעשה, כמה דיווחים [מאתרים](#) את התפרצות הנגיף באיראן במיזמי תשתית סיניים בקום. אף באמצע התפשטות הנגיף, טיסות ישירות יומיות נמשכו בין איראן ומספר ערים ברחבי סין בעקבות לחץ מבייג'ין. כעת סין רואה בסחר הנשק החוקי את הצעד ההגייוני הבא בהרחבת היחסים האלה.

אם סין תומכת ומגינה על המשטר האנטישמי ביותר בעולם—ואף מחמשת אותו בכלי נשק כדי להתקיף את המדינה היהודית היחידה בעולם—אולי הגיע הזמן שישראלים ישקלו מחדש את הקשרים עם בייג'ין. האם אכפת לרפובליקה העממית מהאינטרסים של ישראל, או האם ישראל אינה אלא כלי משחק על לוח השחמט כדי להשיג את האמביציות הגלובאליות של בייג'ין?

ארה"ב סוף-סוף תפשה את האיום שמציגה המפלגה הקומוניסטית הסינית. הצפתם במזומנים ושילובם בכלכלה הגלובאלית העשירה את מנהיגי סין, אך לא מיתנה אותם. יתכן שהיו לישראל כוונות טובות בחיזוק הקשרים הפיננסיים והאחרים. אך כיום ישראלים חייבים לנטוש את אשליותיהם: סין תומכת ברפובליקה האסלאמית של איראן—משטר מהפכני המכחיש את השואה ומייצר כלי נשק שמטרתם להביא לשואה נוספת. זוהי קריאת השכמה לישראל.

מרק דובוביץ' הוא מנכ"ל הקרן להגנת מדינות דמוקרטיות (WWW.FDD.ORG), בה ריצ'ארד גולדברג, פקיד לשעבר במועצה לביטחון לאומי, משרת כיועץ בכיר. הקרן, שמושבה בווישינגטון, היא מכון מחקר בלתי-מפלגתי המתרכז בנושאי ביטחון לאומי. עקבו אחר המחברים: [@mdubowitz](https://twitter.com/mdubowitz) and [@rich_goldberg](https://twitter.com/rich_goldberg)